

1902.
november 15.

A MI LAPUNK

7-ik sz.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 4 korona.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár:
Félévre . . . 2 korona.

Felölös szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-utca 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor építész.
Brau swetter Ottó órágyáros.
Pálffy Dániel vasöntőde és gépgyáros.
Braun János hangszer-készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Kárász-utca 7-ik szám.
(Braun János hangszerkészítő.)
ahová a pénzek küldendők.

HETI NAPTÁR.

1902. november 16-tól 22-ig. (Az évnek 46. hete.)

- November 16. Vasárnap: Ödön
- 17. Hétfő: Csod. Gergely
 - 18. Kedd: Odó apostol
 - 19. Szerda: Erzsébet
 - 20. Csütörtök: Val. Bódog
 - 21. Péntek: B.-A. bem.
 - 22. Szombat: Czeccilia.

November 17. 3%⁰-os osztrák földhitelintézeti záloglevelek huzása, I. kibocsajtás.

Kérelem

a magyar sajtó képviselőihez!

Évek hosszú sora óta tapasztaljuk hálatalten, hogy a magyar sajtó készséggel foglalkozik a magyar iparosság bajaival.

Ki sem igazodhatunk ma-holnap a tanács-halmaz tömkelegéből, hogy mit és miként tegyünk, hogy boldogulásunkhoz közeledjünk. Oda jutottunk, annyira megszoktuk már, hogy ügyeinkkel foglalkozzon a közvélemény, hogy önmagunknak már semmi sem maradt, ami felől gondolkozzunk s így akaratunk ellenére gyámkodás alá kerültünk.

Alakultak iparpártoló szövetségek s egyletek uri emberek, hölgyek és deákokból, kik mindannyian szívesen segítenek az elnyomott szegény iparoson.

Nem ez az igazi módja a magyar ipar és iparososztály felsegítésének. Ne szánalomból segítsenek minket, ne alamizsnamorzsákat dobjanak oda munkabíró, erős és munkaszerető embereknek, amivel meg-

alazzák az ipart és iparost egyaránt, hanem támogassák a hazai ipart külföldi készítmények mellőzésével.

Ime, közeleg azon idő, amidőn kiki anyagi helyzete szerint megemlékezik szeretettjeiről, amidőn örömmel lepjük meg kedveseinket holmi figyelmességgel.

A magyar sajtón a sor, hogy felhasználja ezen alkalmat egyöntetűen odahatni a nagyközönségre, hogy ne vásároljon oly ajándék vagy szükségleti cikket, amelynek hazai eredetéről nincs meggyőződve.

A magyar sajtón a sor bebizonyítani, hogy nemcsak szóval, hanem tettel is barátja a magyar iparosságnak és legalább december és január hónapokban nem közöl egyetlen külföldi hirdetést sem!

A magyar sajtón a sor, hogy jó példával előjárva, áldozatot hoz a magyar ipar érdekében és a magyar iparosok és kereskedők részére tetemesen mérsékli a hirdetési díjakat, hogy ezáltal alkalmuk nyíljon ezeknek a nagyobbszabású hirdetésekhez megszokni és a hirdetések előnyösségéről meggyőződni.

Igen kérjük tehát a magyar sajtót, szívelje meg jelen kérésünket, támogassa a magyar iparosság érdekeit és száműzze hasábjaiából a külföldi hirdetéseket, hívja fel mindennap a magyar közönséget arra, hogy csakis *magyar* készítményt vásároljon és ez lesz akkor a magyar iparosság részére és nemzetünk legelemibb érdekének előmozdítása és támogatása szempontjából a legszebb karácsonyi ajándék.

Kérjük az előfizetési díjak szíves beküldését.

Népgyűlés az önálló vámterületért.

A szegedi ipartestület kezdeményezéséből e hó 9-én megtartott az önálló vámterület érdekében a népgyűlés, melyen hozzávetőleg mintegy tizezeren vettek részt úgy az iparosok, mint egyéb üzletágak egyaránt.

Csupán a szereplők között tapasztaltunk némi visszatetszést. Itt lehetett észrevenni, hogy a szervezés körül bizonyos politikai szempontok uralták a mozgalmat, a mennyiben a vezetést kiragadták a kezdeményező iparosok kezéből, a mi megbocsáthatlan hiba volt, mert ez által alkalmat szolgáltatott egyfelől arra, hogy az iparosság egy része sértett önértékből a megkívánt mérvben ne vegyen részt az első sorban őt érdeklő mozgalomban; másrészt arra, hogy a szint vallani elég bátorsággal nem bírók okot találjanak a távolmaradásra.

Hibát követtek el a szervezők az által, hogy a kezdeményezőket ugyiszólva mellőzték, hogy a szervezésbe nem vonták be a kereskedő-osztályt s a magyar iparpártoló szövetség tekintélyes testületét, a városi hatóságot, amely annak idején nyíltan állást foglalt az önálló vámterület mellett, hogy nem állították a szereplőket úgy egybe, hogy a mozgalom politikai pártszínezetet ne öltösson és ha lapunk egyik szerkesztője határozottan nem lép fel s nem követel az iparosság képviselőjében szerepet, a kezdeményezők pusztán csak a néző szerepére lettek volna utalva.

Mint mindenütt, úgy itt is, a kiméletet nem ismerő politikai szempontok lettek uralkodóvá; pedig e nagyfotosságu kérdés nem egy osztályé, nem egy politikai párté; ez az összes polgárságnak kérdése, a melyből senkit kizárni vagy mellőzni nem lett volna szabad. Nem lett volna szabad a szervezkedés színhelyét az ipartestületből egy közönséges korezmába áttenni. Hogy ez megtörténhetett, abban az ipartestület vezetősége is hibás: nem volt szabad a szervezkedést, mint kezdeményezőnek, a kezéből kiragadni engedni.

Egyébiránt a népgyűlés a legnagyobb rendben és figyelem mellett folyt le, melyben résztvettek és hatásos beszédeket tartottak: Kossuth Ferencz, gróf Benyovszky Sándor, Krasznay Ferencz, Brázay Kálmán, dr. Pap Zoltán, dr. Lengyel Zoltán, Barabás Béla, Molnár Józsiás, Polczner Jenő orsz. képviselők; továbbá Gelléri Mór, Thék Endre, Kulinyi Zsigmond és Lábdy Antal.

A hatásaiban nagy arányokat öltött beszédek után a következő határozati javaslat terjesztetett elő és fogadtatott el:

„Mondja ki a népgyűlés, hogy a nemzet javának és Magyarország összes közgazdasági tényezői megélhetésének érdekében elengedhetetlenül szükségesnek és sürgősnek tartja az önálló vámterületet és ezzel teljesen önálló gazdasági

berendezkedésünk mielőbbi létesítését; hogy a magyar nép összességének erre irányuló követelését kifejezésre juttatván, az elszegényedést, keresethiányt és kivándorlást előidéző bajok megjelölése mellett, indokolt fölterjesztésben kéri a népgyűlés a képviselőházat az Ausztriával fennálló és hatásaiban egész anyagi létünkre végzetes vámközösség megszüntetésére, hogy föliratának átnyújtására megkéri Polczner Jenő orsz. képviselőt és közli a határozatot dr. Lázár Györggyel, Szeged város I. kerületének orsz. képviselőjével.“

Vizet prédikál, bort iszik.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a Debreczenben „Hazai Ipar és Kereskedelem“ című alatt „A Mi Lapunkkal“ egyidőben megindult szaklaphoz egy átiratot intézett, mely a többek között ezt tartalmazza:

Nem lehet elég sok soha ama lapok száma, amelyek a magyar közvéleménynek ipari, kereskedelmi s általában közgazdasági kérdések iránt való rettenetes közönyét, tájékozatlanságát és könnyelműségét megtörni és megjavítani törekvesnek.

A közérdeklődésnek minden talpalatnyi földjét eleven tusával, közvetlen küzdelemmel kell elfoglalniok, bevenniök azoknak a verejtékező, már-már kimertülő csapatoknak, (?) melyeknek ez a reménytelen harc jutott osztályrészükkül.

Ebben a harcban a szaksajtónak a tűzértség szerepe jut s mint minden harcnak, ennek a sikere is attól függ első sorban, hogy van-e jól szervezett tűzértsége.

Az is szomorú valóság, hogy minden téren inkább és előbb boldogulnak a hírlapvállalatok, mint a közgazdasági téren; éppen azért fokozott kötelességének ismeri a kamara, hogy a tőle függő támogatás teljességével kísérje a lapot, mely maga választotta hivatásául — az ipari és kereskedelmi teret keresi fel.

Mint hogy pedig a „Hazai Ipar és Kereskedelem“ című lapot eddig megjelent számai után a kamara ügyes és célratörő lapnak ismeri, melynek szerkesztésében megtalálja a gyakorlott hírlapíró avatott kezét s a főmunkatársi helyen a helyi ipartestület ipartügyekben szakavatott lelkes és hazafias elnökének nevét látja szerepelni: teljes bizalommal viseltetik a lapvállalat iránt s melegen ajánlja a magyar ipar és kereskedelem minden barátjának, hogy ereje szerint támogassa azt.

Kalapot emelünk a fentjelzett és ajánlott lap előtt, sőt mi sem késtünk azt legmelegebben figyelmébe ajánlani az iparos köröknek, mert minél többen vagyunk, akik egy és ugyanazon ügyért harcolunk, annál nagyobb a kilátásunk a győzelemre, annál hathatósabban lehetünk segítségére elnyomott iparostársainknak.

S ha mégis szó tárgyává tesszük a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának általunk igen helyesnek elismert eljárását, a saját kerületében megjelenő szaklapnak ajánlását illetőleg, különösképp tartjuk következtetését, amidőn

a kamara: egy gazdag testület, mely — talán inkább a kereskedelmi érdekek, mint a gyenge iparosságnak áll szolgálatában, — hivatva volna valamennyi iparoslapot járni és az abban felsoroltakból tudomást szerezni, mégis visszatart egy oly iparoslapot, mely — bár egy évre csak 4 koronába kerül — nem a kerületében jelenik meg és melyet majdnem valamennyi kamara és 200-nál több ipartestület jár.

De ha nem frázisból mondotta a kamarai elnökség ezen szavakat; hogy „nem lehet elég sok soha ama lapok száma, amelyek a magyar közvéleménynek ipari, kereskedelmi és általában közgazdasági kérdések iránt való rettenetes közönyét, tájékozatlanságát és könnyelműségét megtörni és megjavítani törekszenek“ — akkor hát miért csatlakozik azon tájékozatlanok és könnyelműekhez, kikben a nemes törekvések iránt hiányzik a kellő érzék?

Erre kíváncsiak vagyunk!

Visszhangok.

A Nagyváradon megtartott országos iparos nagygyűlésről „A Mi Lapunk“ hozott legelőször tárgyilagos értesítést az összes magyarországi lapok közül.

Híven feladatunkhoz — mint minden eljárásunkban, tárgyilagosan bírálunk meg mindent, amihez hozzászólunk. Hivatásunkból kifolyó kötelességünket ismerjük.

S úgy mint kötelességünknek tartottuk óva inteni, hogy egy parányi emberkének: a „Magyar Munka“ című lap szerkesztőjének fel ne üljenek iparosaink, úgy nem haboztunk kimondani nézetünket elismert nagy emberek elharmarkodásáról sem a nagyváradai iparosgyűlés alkalmából.

És ime, három héttel reá, amidőn már minden feledésbe menni látszott, az általunk mondott bírálat majdnem szó szerint, *de teljesen az általunk elmondott értelemben feltámadt.*

Feltámadt pedig Debreczenben! Ott, ahonnét számosan megjelentek a nagygyűlésen és az érzelmeik tolmácsa maga az ipartestületi jegyző; tehát határozottan egy olyan egyén, aki hivatásánál fogva nemcsak jogosultan, de kötelességszerűen felelt meg vezérő feladatának.

Nincs szerencsénk az igen tisztelt szókimondó jegyző urat ismerni, de láttuk őt a nagygyűlésen, láttuk, amidőn jóakaró, de néhány ellennézetűnek nem tetsző beszédének megtartásában a fővárosiak kezdeményezése folytán megakadályoztatott, láttuk azon férfias magatartást, amelyet a felkavart kedélyek dacára hidegvérrel tanusított, de láttuk és leolvastuk egyszersmind arcvonásából, hogy a mutatott nyugodtság alatt keblében a harag győzedelmeskedik, csak méltóságán alólinak tartotta a véle elkövetett sérelem miatt a nagygyűlést zavarókkal — szóba állani.

Az élet átalakulásához évtizedek kellenek. A három év mulván Szabadkán megtartandó nagygyűlés vajmi kevéssel fog különbözni a most lezajlottól, annyit azonban mégis kockáztatunk már jó eleve jósolni, hogy ha a nagyváradai gyűlésen megtörtént esetek ott is ismétlődnének, úgy aligha nem az lesz az utolsó országos nagygyűlése a magyar iparosságnak!

Egy kis buzditás.

Amely szól Szegednek is.

Az állandó iparcsarnok szervezésének eszméje régen kísért az iparosok körében, de nem találták még meg mindenütt a módot és eszközt annak megvalósításához. Pedig van annak módja is, megtalálhatók az eszközök is arra, hogy ne maradjunk el más városoktól, mint például: Zombor, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Brassó stb., a hol az állandó iparcsarnok szövetkezetek valóságos áldást árasztanak kisiparosainkra, a hol az árucarnokokba elárusítás végett beadott ipartermékek napról-napra nagyobb kedveltségnek és kelendőségnek örvendenek.

Tanulni nem szégyen. Nézzük tehát csak, minő eszközök segélyével érték el ezen városok a kisipar támogatására alkalmazott intézményeket? Kutassuk, hogy a már jónak bevált gyakorlati módokat, miként alkalmazhatók a nagyon is reászorult kisipar javára.

Korunk a társulás, egyesülés és szövetkezés korszaka; az erők egyesítésére a nehéz megélhetési viszonyok készítetik a társadalmat.

Keressük csak az okokat, mik idézik elő a nyomasztó közgazdasági viszonyokat, melyek úgy az egyesek, miként a nemzet vagyoni erejére oly nagy mérvű visszahatással vannak? Ezek a napról-napra jobban érezhető anyagi hanyatlásunk a külföldről óriási mértékben beözönlő iparcikkek behozatalára s a hazai kisipar széttagoltságára vezethetők vissza; innen származik a minden téren tapasztalható pangás, mely előidézője a mindinkább fokozódó munkahiánynak és a végelszegényedésnek.

Ezen megdöbbentő állapotok gondolkozóba ejtenek; módok és eszközök keresésére ösztönöznek, melylyel helyzetünkön javithassunk és állapotunkat elviselhetőbbé tegyük.

Ilyen eszköz a társulás, a szövetkezés, az erők összpontosítása.

A közös érdekek sikeres megóvása csak a szövetkezés által biztosítható; az összetartás, az egyesült erők csoportosítása által érhető el.

Ezt az eszközt találták meg a fönt elősorolt városok iparosai, a kik a szövetkezés eszméjét nemcsak eszményileg, hanem anyagi erejükhöz képest részbetéteikkel támogatták, mert tudták, hogy a szövetkezés csak akkor lehet célra vezető, ha abból nem hiányzik az erők érvé-

nyesítésére szükséges eszköz: a közös részvétel és az öntudatos munkásság; mert ha ezen kellékek nem lelhetőek fel úgy az egyesekben, mint az összességben, akkor beáll a tespedés, a pangás és ennek természetes folyamánként a maradiság, mely a mai versenynyel nem képes megbirkózni, a mi az anélkül is sinlődő iparunkra beláthatatlan káros következményü lehet.

Pedig sajnosan tapasztaljuk, hogy iparosaink nagy része, kik nem fogják fel az egyesülés nagy horderejét, még mindig a boldogulásra vezető ösvényt kerülik akkor, midőn az állandó iparcsarnok-szövetkezet eszméjének felkarolását oly lazán támogatják, hogy ezen fontos ipari érdek szakadatlan közreműködés és fokozott tevékenység által, nem éppen magok a kisiparosok sűrgetik.

A szegedi szakosztályok gyűlésében az állandó iparcsarnok-szövetkezet érdekében kifejtett előadásokban rámutattunk a módokra, a melyek a cél kivitelére alkalmasak, ehez iparostársainknak csak közreműködését és támogatását kértük.

Hiszen minden gondolkozó ember beláthatja, hogy ily nagyszabásu dolog létrehozásán az egyesek ereje megtörik, ha azt az összeség nem támogatja.

Ha talán rosszul esik is az igazmondás, nem hallgathatjuk el, hogy a szegedi iparosok nagy része eddig még távol áll ezen fontos közöserdek támogatásától és attól a csekély számu buzgó tagtól várják az összes iparosok jólétét előmozdító szövetkezet megalakítását, a kik azt kezdeményezték.

Mindezt azonban nem vádképen, hanem inkább serkentés és buzdítás céljából mondjuk.

Hiszen mi iparosok tudjuk legjobban, hogy ma már nem valami gyöngyélet kisiparosnak lenni, mert összehasonlítva a jövődelmi forrást a súlyos közterhekkal, a rabversenynyel, az időpazarló vásározással, Ausztria vámmentes behozatalával, nincs társadalmunknak oly osztálya, a mely súlyosabb megélhetési viszonyokkal küzdene, mint a kisiparosság.

Éppen ezért kellene hatványozott erővel dolgoznunk és munkálnunk az állandó iparcsarnok létesítésén, ha elnyomott helyzetünkön komolyan és céltudatosan javítani akarunk.

Azt hisszük, hogy az évről-évre fokozódó válság, mely a magyar kisiparost napszámosná sűlyesíti, hozzá fog járulni ahhoz, hogy munkakedvünk fokozódjék és érdekeink megóvása céljából helyzetünk javításán megfeszített erővel munkáljunk és az eddig sajnosan tapasztalt közönyt és részvétlenséget megtörje.

Ha a szegedi vagy bármely más helyi állandó iparcsarnok-szövetkezet, mint egységes erős és hatalmas egyesület fog érvényesülni, akkor az illetékes tényezők: az állam és a város, a kamara, az iparpártoló szövetség is erkölcsi kötelességének fogja tartani a társadalom leg-

hatalmasabb oszlopát: az iparosságot a módjában álló eszközökkel támogatni.

Ha az iparosság, mint nagyszámmal bíró hatalmas szövetkezet lép fel a nyilvánosság előtt, akkor olyan mellőzésnek nem lesz kitéve, mint most.

Hazánk iparosainak helyzete okvetlen segítségre és támogatásra szorul, de ne várjuk azt összetett, hanem munkás kezekkel.

„Segíts magadon, az Isten is megsegít.“ Ahhoz, hogy a célba vett árucarnok-szövetkezet itt és másutt megalkottassék, nem elég egyesek buzgólkodása, hanem az összes iparosság együttes összműködése szükséges.

Azért első sorban azokhoz fordulunk, a kik az ipar-ügyeknek mindig buzgó tagjai voltak és soha nem lankadó erővel küzdöttek és küzdenek az iparosok jólétére irányzott eszmék megvalósításán.

Serkentsék, buzdítsák iparostársaikat, hogy ne nézzék közönnyel az alapvetés nehéz munkáját; vessék össze erőiket, hogy az iparos érdekeket szolgáló nagy eszméket egyesült erővel megalkothassuk.

Fel munkára iparostársaink! A nehéz viszonyok ne ejtsenek csüggedésbe, hanem éppen ebből merítsünk erőt, bátorságot leküzdeni az akadályokat, a melyek megélhetésünket megnehezítik!

VI. orsz. ipartestületi gyűlés.

IV.

(Az első nap délutánja.)

Az ipartörvény módosítása.

Az országos iparos-gyűlés kiküldetteit Nagyvárad áldozatkészsége vendégelte meg úri módon a „zöldfa“ szálloda földszített termében. Volt is ott annyi mindenféle a jóból, hogy ha az összegyűltek nem épen azért sorakoztak volna együvé, hogy sérelmeik orvoslásán tanácskozzanak, azt lehetett volna hinni, hogy a tisztas társaságot a tulságos jólét, a szórakozási vágy hozta össze Szent-László városában.

Pedig, hogy nem így volt, azt a délelőtti tanácskozás, valamint a folytatott nagygyűlés legjobban igazolta.

A tárgyalás megkezdése előtt *Soltész Adolf* dr., a nagygyűlésnek egyik jegyzője a gyűlés címére érkezett táviratokat olvasta fel, nem a legparlamentárisabb csendben és ennek tulajdonítjuk, hogy „A Mi Lapunk“ szerkesztőségének sürgönyét felolvasni nem hallottuk!

Azután *Achim* János az ipar-ügyek, valamint a társadalmi életben egyaránt érdemes és a közszeretetet a legnagyobb mértékben kiérdemelt békés-csabai ipartestületi jegyző és *Dóczy* Ferencz nagyképzetségű és rokonszenves ipartestületi elnöknek az ipartörvény módosítására

vonatkozó következő határozati javaslatait terjesztették elő:

(Achim János, B-Csaba.)

•Előadói javaslatomban én — az ipartörvény revíziója kérdésében — az 1896. évi budapesti IV. és az 1899-iki kolozsvári V. országos ipartestületi gyűléseken előterjesztett és elfogadott javaslataimnál maradni kívánván, következőképpen most csak azt kellene mondanom, hogy az ott hozott határozatok végrehajtását kellene erőlyesen sürgetni. S az ipartörvénynek az ott hangoztatott kívánásoknak megfelelő módosítását követelni.

Mint hogy azonban az 1896. évi nagygyűlésből felterjesztett, általam készült memorandumban foglalt petitumok 3-ika érthetőbb kiegészítést kíván, a 6-ika pedig az 1900: XXV. t.-cz. meghozatalával (megrendelések gyűjtéséről szóló törvény) elintéztetvén, kihagyandó. S mint hogy továbbá az elült három, illetve hat év óta a kongresszusból sok régi tag kimaradt és sok új tag került be, ezek kedvéért nem tartom feleslegesnek a javaslatokat a Kolozsvárt hozott újabb határozatokkal kiegészítve, újból előterjeszteni:

1. Az 1884: XVII. t.-cz. akként módosíttassék, hogy a törvény 4. §-ában foglalt képesítés elvének hatályosabbá tétele mellett a segédi szakba vágó foglalkozás két év helyett legalább három évben határozatassék meg;

2. hogy a törvény 6., 7., 8. és 47. §-ai hatályon kívül helyezzessenek és mindazon törvényszakaszok módosíttassanak, a melyek ezekkel összefüggésben vannak és a képesítés elvének érvényesülését akadályozzák;

3. hogy az iparostanonczok a tanviszony lejártakor szakvizsga letételére legyenek kötelezhetőek és az ipartestületek által az ipar fejlesztésére alkalmas, ösztöndíjakkal összekötött, évenként rendezendő tanonczmunkakiállításokon való részvételre szoríthatók legyenek;

4. hogy a törekvő iparosok, illetve segédek az ipartestületekben szervezendő szakbizottságok előtt fakultatív (nem kötelező) szakvizsgát tehessenek, hogy ez alapon képességük megfelelő oklevéllel igazoltassék. Csak az ilyen oklevéllel bíró viselhesse a »mester« címét;

5. hogy az ipartestületek országsszerint városonként, községenként és ott, a hol arra a kellő számú iparosok nem volnának, járásonként kötelezőleg való létesítése elrendeltessék; és elrendeltessék az is, hogy minden képesítéshez kötött ipartűző és olyan gyáros, a ki ipartelepén képesítéshez kötött iparossegédeket és tanonczokat alkalmaz, az illetékes ipartestület kötelekébe lépni tartozzék;

6. hogy az ipartestületek hatásköre akként terjesztessék ki, miszerint az iparigazolványok iránti beadványok a képesítéshez kötött iparosokra nézve az ipartestületek által, ezeknek véleménye kíséretében terjesztessenek az iparhatóság elé; és hogy az ipartestületek — a kötelekbe tartozó képesített iparosokra nézve — a törvényben meghatározandó iparkihágási ügyekben oly hatósági jogokkal ruháztassanak fel, a melynek ezidőszerint az elsőfoku iparhatóságokat illetik meg.

A kolozsvári kongresszuson Putnoki Antal társelőadó által előterjesztett és elfogadott javaslat:

7. hogy az 1884: XVII. t.-cz. 3. §-a és a 167—174. §-ok töröltessenek, a jogi személyek ipart ne üzhessenek, valamint, hogy az iparhatósági megbizottak intézménye

megszüntettessék és ezek teendői az ipartestületi előjárások teendői közé soroztassanak.

Több ipartestület indítványa:

8. hogy az ipartörvény 60. §-a első bekezdése akként egészíttessék ki, hogy azok sem vehetők fel tanonczokul, a kik a népiskolának legalább negyedik osztályát kielégítő sikerrel el nem végezték.

Továbbá, hogy a tanidő minimum három évben mondassék ki.

Ugyancsak a kolozsvári gyűlés napirendje 2-ik pontjához Gelléri Mór előadó által előterjesztett és elfogadott javaslat: »Az ipartestületek hatáskörének kibővítése és működésének hatályosabbá tétele, valamint viszonyuk a kereskedelmi és iparkamarához«.

9. Ezen javaslat első része a 7. pont alatt Putnoki Antal javaslatával megegyezik.

A többi részei pedig a következőkben foglalhatók. Az eddig is a testületi feladatok körébe tartozó részletek közül jobban előtérbe kellene helyezni a következőket:

1. A tanonczok gyakorlati és elméleti kiképzésének tervszerű ellenőrzését (78. §) és ezzel kapcsolatban évi rajz- és munkakiállítások rendezését;

2. a segédek megfelelő elhelyezésének ellenőrzését (98. §) egészségügyi szempontból;

3. hitel-, nyersanyag-beszerző- és közös raktározási szövetkezetek létesítése érdekében való tervszerű buzgókodást (126 §. e) s ez intézmények erkölcsi propagálását és támogatását;

4. az iparosok és segédek, nemkülönben a tanonczok közötti ügyek szabályrendeleti rendezését és ellenőrzését (140. §.)

Új feladatok gyanánt a testületek körébe kellene utalni:

1. a házaló-kereskedés ellenőrzését;

2. a vásári rendtartás létesítésének kezdeményezését, illetőleg a törvényhatóság erre vonatkozó kezdeményezésének kisürgetését és közreműködés által való támogatását; továbbá az országos- és hetivásárokon való ellenőrzést, végre az árulási sorrend szigorú megállapítását;

3. az összes fontosabb, a kézműipart érintő ügyekre nézve az illetékes kereskedelmi és iparkamarákkal szoros kapcsolatban kell lépni s ezzel az érintkezést állandóan és rendszeresen fentartani;

4. az összes ipari intézményeknek (iparoskörök, iparlársulatok, ipari segélypénztárak, ipari tanfolyamok, szakiskolák, muzeumok stb.) a testülettel való kapcsolatbáhozatalát és ebből kifolyólag;

5. iparfejlesztési feladatoknak felkarolását, u. m.:

a) a helyi iparnak a helyi közszállításoknál való előnybeprezesítése, általában a helyi és hazai ipar termőképességét a helyi közönséggel megismertetni a társadalom minden rétegét az iparpártó ársra buzdítani;

b) tekintettel a most létesítendő országos munkaközvetítési új intézményre, ezzel kapcsolatot keresni s így a munkaközvetítés (esetleg utastogató) szervezése;

c) mestertanfolyamok létesítése egyes iparágakban;

d) vándorkiállítások és lehetőleg a m. kir. technológiai muzeum révén az egyes iparcsoportok körébe

tartozó új szerszámok, eszközök, gépek, esetleg anyagok tervszerű megismertetése;

e általában az időszerű iparfejlesztési kérdések felkarolása és megoldásuk körül való közreműködés;

6. az iparosok haladását és művelődését, ismeretterjesztő felolvasások, előadások tartása, szaktanfolyamok rendezése, szaklapok és mintalapok terjesztése által és más alkalmas módon előmozdítani;

7. létesíteni és ellenőrizni a segédek és munkások vasárnapi továbbképző tanfolyamait s ezeknek kifejlesztéséről is gondoskodni;

8. az iparosság humanitárius érdekeit képviselni és pedig iparossegítőegylet, menedékház, nyugdíjintézmény kezdeményezése és állandó támogatása által.

Ezekon felül a szervezeti kérdéseknél sarkalatos programpontok gyanánt szem előtt kell még tartani a következőket:

1. Az ipartestület jegyzőjét állandósítani és tisztességes dotációval kell ellátni, hogy egészen az iparügyeknek és a fontos iparfejlesztési feladatok cél tudatos megoldásának szentelhesse magát.

2. Az iparhatósági biztosok jogkörét (rendbirságolás) kitágítani a fővárosban és a vidéken egyaránt.

3. Tekintettel arra, hogy a testületek hatósági teendőket teljesítenek, tehát a közérdeknek tesznek szolgálatot és számos teendőt leveznek a közhatóságok válláról, fenntartásukhoz a községnek és a kamaráknak arányosan hozzá kell járulni, mert az iparosok hozzájárulását fokozni nem lehet, csekély járulékaikból pedig a testület nem tartható fenn s hathatósabb anyagi erő nélkül azok tágabbkörű és magasabbstílusú feladatai nem valósíthatók meg.

4. Nagyobb testületeknél a szakosztályi szervezet létesítése ajánlatos az egyes iparágak speciális érdekeinek hathatósabb előmozdítása céljából.

Közös érdekek megbeszélése és előmozdítása végett a testületek időről-időre kerületi gyűléseket rendezzenek, melyeknek sürgős természetű javaslatai érvényesítés végett az illetékes kereskedelmi- és iparkamarákhoz be-terjesztendők. Ezenfelül 3 évről 3 évre az eddigi gyakorlat szerint országos gyűlés is tartandó, mely a testületek általános szervezeti és közgazdasági érdekeit tárgyalná és melyen a testületek kezdeményezéseiről és alkotásainak eredményeiről kellene beszámolni: ugyanekkor jelentést kellene tenni a testületi élet tapasztalatairól a netaláni hézagokról, hiányokról s fontosabb javaslatokról. Ez országos képviselői gyűlés határozatainak végrehajtására a létesítendő országos ipartestületi szövetség égisze alatt állandó közeget kell létesíteni (ipartestületek országos központi bizottsága), a 27 év óta fennálló minta és gyakorlat szerint.

Ezen javaslatoknak a módosítandó ipartörvényben leendő keresztülvitele iránt a kiküldendő végrehajtó-bizottság sürgősen intézkedjék.

(Dóczy Ferencz, Esztergom.)

Mondja ki az országos ipartestületi gyűlés, hogy az 1884. évi XVII. törvényezikkbe foglalt ipartörvénynek az eddig szerzett gyakorlati tapasztalatokhoz s az élet igényeihez képest történendő revíziója alkalmával a módosítandó ipartörvénybe fölveendőknek tartja a következő intézkedéseket:

1. Tétessék kötelezővé az ipartestületek létesítése járási székhelyenkint s az így megalakított ipartestületnek a járás területén lakó összes szakképzett iparosok kötelezett tagjai legyenek kivétel nélkül.

2. Az ipartestületek hatásköre kiterjesztendő oly irányban, hogy az iparosok testületi beléletére, továbbá a munkaadók, segéd munkások és tanoncok közt fölmerülő panaszokra vonatkozó minden ügy érdemleges elbírálása és elintézése az ipartestületekre ruháztassék.

3. Tanonczot tartani csak szakképzett, önálló iparos legyen jogosítva. A tanoncztartási jogosítvány megadása az ipartestületek hatáskörébe utalandó.

4. Feljogosítandók az ipartestületek, hogy az iparostanonczok tanulási idejét fegyelmi büntetésképpen három hónaptól egy évig terjedő idővel meghosszabbíthassák.

5. Iparjogosítványt csak tanult, szakképzett iparos és pedig egyedül saját kitanult ipara gyakorlására kaphasson. Evégből segéd munkás minőségben kitöltött legalább négy évi szakbeli foglalkozás kimutatása kívánassék meg s az iparjogosítvány megadása előtt az ipartestület véleménye kéressék ki. Nem tanult iparosok szakképzett üzletvezető alkalmazásával sem üzhessenek önállóan ipart.

6. A kontár ipar ellenőrzése és eltöltése az ipartestületek hatáskörébe utaltassék.

7. Amely ipartestület tagjainak kétharmadrésze kívánja, annak kebelében valamennyi tagra kiterjedő kötelező belépéssel ipartestületi nyugdíjintézmény létesítendő. Ipartestületi nyugdíjintézet tagjai az esetleg szervezendő országos nyugdíjintézménybe való belépésre nem kötelezhetők.

Na már az előterjesztett óhajoknál szebb és helyesebb kívánalmakat alig lehetett volna hangoztatni. S habár tudjuk, hogy nem minden iparostárs osztja nézetünket, minden szépitgetés és tartózkodás nélkül osztjuk azon nézetét Achim Jánosnak, hogy a jelenlegi iparos tanoncz-oktatási rendszer nem rendszer, hanem egy félszegség, melylyel célt el nem érhetünk és a mestereket mégis megkárosítjuk. Az iparos tanonczokat nemcsak szakmájukbani ügyességre, hanem szellemi tökéletesbülésre is kell ösztöklőnünk, ha egyáltalában azt akarjuk, mint ahogy azt minden józan iparos óhajtja, hogy a jövő iparosnemzedék egyenrangú lehessen bármely más pályájú honpolgárral. Elég sajnós már egymagában az a körülmény is, mint ahogy azt a számadatos kimutatásból megtudjuk — miszerint hazánk mintegy 70,000 iparostanoncza közül csak 21,000 látogat iparostanoncz iskolát, kiknek jóllehet, csak negyedrésze sajátit el oly elemi műveltséget, mely nélkül *jobb* iparost nem is képzelhetünk el. Kellő műveltség nélkül a kézműipar nem érvényesülhet oly mérvben, mint ahogy annak lennie kellene egy előhaladott államban, míg ellenkezőleg megnyílna a társadalomnak minden rétege a kézmű- vagy kisiparosok előtt is; ők is olyan befolyásosak lehetnének a társadalmi élet minden mozzanatában, mint bármelyik okleveles polgára hazánknak s az, aki nem akar tanulni, az aki képtelen fel-

fogni a műveltség legegység követelményét, az ne legyen, ne lehessen iparos, ne rontsa az iparosságnak kiérdemelő jó hírnevét és ne szolgáltatson okot arra, hogy az iparosságról kicsinylőleg beszélhessenek; legyen az ilyen egyéb munkás, aki mint ilyen is tisztességes tagjává válhatik az összeségnek, de ne viselje az iparos címet.

Szívünk mélyéből beszélt Áchim, amidőn az ipartestületek hatásköre kibővítésének szükségességét ecsetelte és amidőn azt óhajtotta, hogy az ipartestületek kerületekre osztassanak be, azaz: ott, hol egyes helységekből az ipartestületek fentartása tulsok anyagi áldozatokat követelne, ott járások, vagy körzetek szerint volna az iparosok kényszerítendő ipartestületek létesítésére.

Az iparhatósági megbizottak intézményének megszüntetése iránti indítványát azonban nem tudjuk magunkévá tenni s erre vonatkozólag legközelebb visszatérünk külön cikkben; míg a nagyobb testületeknél a szakosztályi szervezet létesítését az iparos érdekek hathatós képviselője és előmozdítója szempontjából nemcsak célszerűnek, hanem felette sürgős szükségletnek tartjuk.

Dóczy Ferencz némes gondolkozásáról tanuskodott, amidőn a tanonczok kérdését tárgyalta. Helyesen fogta fel az iparosság és iparügy eme fontos tényezőjét. Hisz, ha az épületnek már az alapja is rossz, hogyan lehet abból jó épület? Ha tanonczainkat béresmunkához, cseléd-szolgálathoz használjuk és vele még dajkát is helyettesítünk, hogyan kívánhatjuk tőle azt, hogy jó segéd, jó mesterember váljék belőle? Hogyan akarhatjuk, miszerint ilyen felnőtt emberek a társadalomban helyt álljanak, hogy őket a jobb társaság körébe fogadja? Hisz az ilyen tanonczból lett férfi sem illemről, sem egyébről mit sem tud; az ilyen emberrel érintkezni jobb elem ha nem szeret, azt ne is csudáljuk. S mivel igen sok mester a tanonczot még ember-számba sem veszi; sem anyagi, sem szellemi, sem testi táppal el nem látja és neveltetése mintegy baromszámba vehető, nagyon helyesen követeli Dóczy Ferencz, hogy a tanonczok nevelését az ipartestületek és iparhatóságok a legnagyobb szigorral ellenőrizzék és olyanoknak, akik a legegység emberi kötelességek ellen vétnek, a tanoncztartást törvényen nyugvó szabályok alapján megtiltsák és hogy a tanoncz-tartás jogosítványhoz köttessék.

Elvitázhatlan némes érzelmek sugalmazták Dóczynak azon indítványát is, hogy az ipartestületek kebelében nyugdíjgyesületek létesíttessenek.

Ezzel az indítvánnyal azonban az előadó egy kissé nagyot ugrott, mert szerintünk ez, legalább is egynehány évtized alatt még kivihetetlen. Ez egy némes óhaj, mely csakis akkor fog megérni a megvalósulásra, ha iparos nem-

zedékünk is kivetközött a jövőre való gondolkodás közönyéből, amelyben most leledzik.

Iparosságunk a sokféle és gyakori megpróbáltatások folytán — enyhén szólva — megfásult minden oly újítás iránt, mely nékie nem biztosít kilátást sorsának azonnali megjavulásán, amit pedig egy helyi érdekű, nem országos nyugdíjintézmény létesítésénél nem hogy elvárni, de képzelni sem lehet.

Fenti határozati javaslatok, hogy élénk vita tárgyát képezték, azt mondanunk sem kell. Mindazonáltal szükségesnek látjuk az ügyszózókkal is foglalkozni és ott, ahol megjegyzéseink volnának, azokat mindjárt a felszózó szavai után megtenni.

Kádár János, a félegyházi ipartestület kiküldöttje volt az első, ki a vitát megkezdte. Jól csoportosított — bár kemény hangú — bírálatot és vádat emelt a parlament ellen, melynek mindenre akad ideje, csak arra nem, hogy hazánk 700,000 iparosának ügyeivel fogalkozzék. Nem bocsájtkozott a javaslat bonczolásába, hanem elfogadta azt eredeti szövegezésében, minden különös megjegyzés nélkül.

(Folytatjuk.)

Értesítés.

Alólírottak közzé teszik, hogy a kiállítási bizottság mult hó 20-án tartott ülésén elhatározta, hogy karácsonyi kiállítást rendez, melynek helyét és határ-idejét a következőleg állapította meg:

A kiállítás helye Szeged, a közművelődési épület földszintje.

A megnyitás határ-ideje folyó évi decz. hó 14-ének d. e. 9 órája.

A bezárás ideje 1903. évi január hó 1-ének esteli 5 órája.

Midőn föntiekről értesítjük kiállítani szándékozó iparostársainkat, egyben felhívjuk, hogy bejelentéseiket mielőbb, de mindenesetre a szabályszerű időben (10 nappal a megnyitás előtt) bejelenteni el ne mulasztják, mert az elkészen jelentkezők helyigényei csak azon esetben lesznek kielégíthetők, ha a bizottság rendelkezésére még üres hely áll.

Fölvívjuk tisztelt iparos társainkat, hogy a kiállításban minél többen és minél gyakorlatibb cikkekkal vegyenek részt.

Különös figyelemmel legyenek arra, hogy a vásárló közönség karácsonyi és ujévi szükségletét minél szebb és választékosabb dolgokkal elégítsék ki; sulyt

fektetve játékcikkre is, hogy fölöslegessé tegyük az idegen országból beözönlő ilyenmü cikkeket.

Végül felkérjük a szakosztályok tisztelt elnökeit, hogy úgy tagjaik, mint a szegedi ipar érdekében, a rendezésben az eddiginél tevékenyebb részt vegyenek s járuljanak hozzá a kiállítás sikerének előmozdításához a maguk részéről is; hívjanak egybe gyűlést, hirdessék ki a kiállítást s buzdítsák tagjaikat az abban való tömeges részvételre, ismertessék meg a karácsonyi vásár előnyeit tagjaikkal stb.

Szeged, 1902. nov. 7.

Babós Elek, alelnök. *Lábdy Antal*, elnök.

Figyelembe !

Igen sok üzletember rosszhiszeműleg jár el a magyar ipar ellen.

A mindinkább megszilárduló közóhaj, hogy hazánkban lehetőleg csakis hazai ipartermékeket árussítsanak, arra kényszerítik a kereskedőket, hogy „Pártoljuk a magyar ipar“ feliratu jelző-táblákat függeszsenek ki üzleteikben vagy alkalmazzanak kirakataikban, ami által azon hiedelmet keltik a fogyasztó közönségben, hogy ott valóban magyar iparcikkek árúsíttatnak.

Azon tapasztalatunk van azonban, hogy a jelző-tábla majdnem mindenütt, vagyis *legtöbbször* a közönség megtévesztése céljából alkalmaztatik az üzlethelységben; sőt azt is tapasztaljuk és látjuk, hogy a „Pártoljuk a magyar ipart“ jelző-tábla alatt, mellett vagy fölött ennél még nagyobb reclamtáblák alkalmaztatnak, amelyekkel külföldi gyártmányokat ajánlanak idegen nyelven; még pedig olyan cikkeket, amelyek már hazánkban is készíttetnek és melyek nem jobbak, sem olcsóbbak a hazai készítménynél.

A vásárló közönségen mulik, ha eféle üzletekkel nem éreztetik befolyását, ha ezeket nem épen szép eljárásukban támogatja.

Felhívjuk figyelmét a magyar iparpártoló-egyleteknek ezen viszás állapotra és kérjük ezeket: hasonnak oda minden rendelkezésükre álló eszközzel, hogy oly üzletek, amelyek tulnyomólag külföldi árukat hoznak forgalomba, a nagy közönség megtévesztésére szolgáló „Pártoljuk a honi ipart“ jelző-táblákat üzleteik- és kirakataikból eltávolítsák, hogy ezzel megvédjék a magyar közönség megtévesztését, de kérjük magát a fogyasztó közönséget is, ne vásároljon oly üzletekben, hol hazánkban is előállított árucikkek helyett előszeretettel — a hazai iparnak megkárosítására — külföldi gyártmányokat árúsítanak.

Vélemény „A Mi Lapunk“-ról.

A Gelléri Mór kir. tanácsos és az „Országos Iparegyesület“ igazgatójának szerkesztése alatt megjelenő „Magyar Ipar“ 37. számában „A Mi Lapunk“-ról a következő, lapunkra nézve megtisztelő közlemény jelent meg:

Iparoslap Szegeden.

Szegednek az utolsó három évtized alatt majd mindig volt iparoslapja, utóbb kettő is. Most egy kis pauza állott be, de nem tart soká. *Babós Elek*, az „Alföldi Iparlap“-nak egy időben volt szerkesztője, *Lábdy Antal* és *König S.* támogatásával „A Mi Lapunk“ czim alatt új szaklapot indít, melynek tájékoztató száma most jelent meg. A program tájékoztat bennünket a lap besztásáról, mely igen tetszetősnek ígérkezik. A lap fön-tartására érdekes szervezettel szövetséget alkotnak. A lap többi közleményei erős logikával foglalkoznak a kisipari szövetség eddigi csodabogaraival, melyek méltán képezhetik komoly kritika tárgyát is. Az új lap értéke kétségtelenül abban áll, hogy azt komoly gyakorló iparosok, illetőleg ipari szakférfiak szerkesztik, akiknek véleményét szívesen hallgatja meg az ügy minden barátja. Előttünk e vállalkozás rokonszenves és szíves bizalommal üdvözöljük az új kollegát. Előfizetési ár egész évre 4 korona. Kiadóhivatal Szeged, Kárász-utca 7.

Gelléri ur és lapja a legilletékesebb a mi törekvésünk helyességéről, önzetlenségéről és a magunk elé tűzött feladatok helyességéről bírálatot mondani. És ha az ő széleskörű ipar-ügyi és iparirodalmi ismeretének szigorú bírálatát kiállja — ez a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy mi jó uton indultunk.

Öszintén köszönjük meg az előlegezett bizalmat, amelyet illő becsben fogunk részesíteni.

Kereskedelmi és iparkamarák.

(Folytatása a múlt számunkban megjelent temesvári kereskedelmi és iparkamara 1902. nov. 1-én megtartott ülési értesítőnek.)

A napirend egyéb tárgyai közül még a következők említendők:

A keresk. miniszter elrendelte, hogy a kamarai illetek nyilvántartása a kamaránál jövőben ne községenként, hanem egyenként történjék. Miután a kezelés e módja a kamaráknak nagy és fölösleges munka és költségszaporulatot okoz, az ülés elhatározza, hogy ez irányban a miniszterhez előterjesztés teendő.

Ugyanazon miniszternek a számjelző- és lapszámozógépek megrendelésgyűjtési tilalma tárgyában kelt leiratára vonatkozólag a kamara azon véleményben van, hogy a kérdéses cikkeknek a megrendelésgyűjtési tilalom alóli kivétele iránti kérelem indokolatlan, mert ama cikkek vidéki üzletekben is kaphatók.

A fa-háziiparnak Németbogsánban leendő meghonosítására vonatkozó miniszteri leirat foly-

tán nevezett község előljárósága véleményezést és további eljárás végett megkerestetik.

Következett a kamara 1903. évi költségvetési tervezetének tárgyalása. A bizottság javaslata alapján a kiadások 58.742 koronányi összegben (1902-höz képest 200 kor. többlet mutatkozik) irányoztatnak elő, mely összeg fedezetül $3\frac{1}{2}\%$ -os kulcs alkalmazása mellett és egyéb bevételek beszámításával 60.000 koronányi bevétel áll rendelkezésre. A kiadások tételeiből esik: személyi kiadásokra 18.542 kor., dologi kiadásokra 14.900 kor., az ipari szakoktatás támogatására 18.200 kor., általános ipari célokra 4100 kor., az építendő kamaraépület előmunkálataira 2000 kor., míg a bekövetkezendő kamarai választások költségeire 1000 korona irányoztatik elő. Az egyhangulag elfogadott költségelőirányzat jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez felterjesztetik.

A szegedi testvérekamarának belföldi gyártmányoknak hazai fürdőkben leendő elárúsítása tárgyában kelt átiratát illetőleg a kamara elhatározza, hogy a kamara kerületében fekvő fürdőhelyek gondnokságait ez értelemben való eljárás iránt hívja fel.

A zsolnai iparpártoló egyesületnek az ugyanott a jövő évben rendezendő kiállítás támogatása iránti megkeresése ügyében a kamara erkölcsi támogatását helyezi kilátásba.

A Temesvárt épülő gyáraknál állítólag felhasznált külföldi építési anyagokat illetőleg a szükséges felvilágosítás úgy a panaszos aradi testvérekamarának, mint a kereskedelmi miniszteriumnak megadatik.

A szegedi testvérekamarának a hazai kereskedelmi kamarák szakirodalmi alapja ügyében intézett átirata a kamarának egy régebbi határozata folytán már elintéztetett és a megszavazott összeg ez alkalommal is ki fog utalványoztatni. A kiirt pályatételek közé fognak tétetni.

Haller Antal kamarai tag arra a versenyre utal, melyet az államfogházak munkája révén támaszt az adóval tulterhelt iparosoknak. Csak nemrégiben történt, hogy a temesvári kosárfonók a börtönigazgatóság által tett ajánlat következtében nagy szállításokat vesztek el, a mi a sanyarú üzletmenet közepette kétszeresen érezhető. Haller indítványára a kamara elhatározza, hogy illetékes helyen ez ügyben közben fog járni.

Néhány kisebb jelentőségű tárgy elintézése után elnök az ülést d. u. 4 órakor berekesztette. A jegyzőkönyv hitelesítésével *Politzer Lajos* és *Haller Antal* kamarai beltagok bizattak meg.

Rendeletek és elvi határozatok.

A *vándor fényképezők* iparuk gyakorlásánál minden egyes községben iparigazolványt kötelesek váltani, ha rendes lakhelyükön kívül az ország más helyén is (habár ideiglenesen) foglalkozni kívánnak. (K. M. 65,246/1902)

A *betegsegélyző-pénztárak* gyógyászati segéd-eszközöket csak husz héten át tartoznak ingyen kiszolgáltatni (ilyenek a testi fogyatkozások pótlására szolgáló eszközök, (mankó, sérvkötő, szemüveg) az 1891. évi XIV. t.-cz. 7. §-a 6. pontjában foglalt rendelkezéshez képest. A *kórházi ápolási költség* pedig nem vonható meg, mert a törv. 9. §-a csak a táppénz elvonására ad jogot. (K. M. 33,041/1902. elvi határozata a nyiregyházi ker. betegsegélyző-pénztár kérdésére.)

Rendelet az acetylen gásról. A miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg egy szabályrendeletet bocsátott ki az acetylengáz előállítására és világítási, vagy más célokra való felhasználása tárgyában.

A rendelet bevezető részben intézkedik a kalcium karbid világító gáznak elhelyezéséről. A gáz csak lég és vízmentesen elzárt vastartóban hozható forgalomba és hogy robbanásnak ne legyen kitéve, csakis száraz, jól szellőztethető helyiségben raktározható el; 500 kg.-nál nagyobb mennyiséget csak külön helyen, ott ahol senki sem lakik, lehet elhelyezni. Erre külön telepengedély szükséges. Csővezetéseket vörösrézről vagy ennek ötvözetéből készíteni nem szabad. A gázfejlesztő készüléket először a gáztartóban uralkodó maximális nyomás túllégését megakadályozó szerkezettel, megfelelő tisztító készülékekkel és vízmanométerrel kell felszerelni.

A rendelet második része a készülékek engedélyéről szól.

A belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg egy vizsgáló-bizottságot szervez; úgy szintén rövid időn belül megalkotja a bizottság szervezeti szabályát és a készülékek megvizsgálásánál követendő eljárást. Minden készülék-szerkezet a bizottságnak bejelentendő és csak beható vizsgálat után, akkor adható át a közhasználatnak, ha erre a bizottság írásban külön engedélyt ad, mely engedély kelte és száma a megvizsgált fejlesztő készüléken világosan megjelölendő. Ugyanilyen engedélyezési eljárás alá esnek a hordozható (kézi) acetylen-gázfejlesztő készülékek és lámpák szerkezetei is. Az acetylen gáz előállításával üzletszerűleg foglalkozó iparhatósági telepengedély alapján létesíthetők. Magánfogyasztás céljaira szolgáló acetylen-gázt fejlesztő készülékek, ha 30 lángnál többet tartalmaznak, ezek felállítása csakis rendőrhatalósági engedély alapján eszközölhető, amely alá a színházak, tanintézetek, vendéglők, kávéházak, üléstermek, gyárak, műhelyek berendezései is tartoznak. Végül oly gázterjesztő telepeknél, melyek 150 lángnál többet táplálnak. Ezek kezelésére csak képesített egyént lehet alkalmazni. A képesítés megszerzésére szolgáló vizsgák letételének módja külön rendeletben fog megállapíttatni.

Tisztelt olvasóinkhoz! Mi a tájékoztató számainkban arra utaltunk, hogy az előfizetési díjakat csak később, azaz csak akkor kérjük beküldeni, ha a lapunk iránti érdeklődés majd lehetővé teszi „A Mi Lapunk“-at megindítani, illetve fenntartani. Iparostársaink és az iparosok érdekeit szívesen hordó nemes iparosbarátok azon kellemes helyzetbe juttatták kezdeményezésünket, hogy a hallatlan olcsó előfizetési ár daczára „A Mi Lapunk“-at továbbra is kiadhatjuk.

Amidőn szíves támogatásukat öszintén köszönjük, arra kérjük t. olvasóinkat, hogy amennyiben ezt még nem tették volna, *legyenek szívesek az előfizetési csekély összegét lapunk kiadóhivatalába* — Szeged, Kárász-utca 7. — *beküldeni* és az utalvány-szelvényen néhány oly ösmerőseik nevét feljegyezni, akik értelmiségükre való tekintettel, esetleg lapunk terjesztéséhez hozzájárulhatnak. Ezen szíveségért már eleve is köszönetet mondunk.

A kiadóhivatal.

H I R E K.

— **A Szeged-kerületi iparmuzeum** a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— **A szegedi iparpártoló szövetség** a karácsonyi vásáron résztvevők között munkadíjakkal fogja kitüntetni a szakmájuk magaslatán álló iparosokat, mely célból a következő díjak állapítottak meg: 1. díj 10 darab 10 koronás arany (szövetség nagy díja), 4 érdemdíj a 3 drb 10 koronás arany s így összesen 220 korona jutalomban részesíti a nemes iparpártoló-szövetség a karácsonyi kiállítókat.

— **Magyar hivatalok.** Habár tapasztaljuk is elvéve, hogy egyes hivatalok szükségleteiknek beszerzése alkalmakor kiírt pályázataikban előírják a szállítandó anyag vagy cikkeknek honi eredetüket, legtöbbször azonban mellőzik ezen feltételt a pályázat kiírásakor megkövetelni. Kormányunk, úgy látszik, nem eléggé bátor az alantas vagy csak közvetve tőle függő hivatalok és vállalkozóknak megparancsolni, hogy minden közszállítás céljából kiírt pályázatokban félreérthetetlenül hangsúlyozzák, miszerint csakis hazai gyártmányú cikkek szállítandók, melyeknek eredete szigorúan fe-

lülbíraltatni és esetleg becsempészett idegen gyártmányú áruk elkoboztatni és megsemmisíteni fognak, anélkül, hogy ezek értékének megtérítésére a szállító igényt tarthatna; sőt ilyen szállítók a jövőben közhivatalok árlejtéseiben részt sem vehetnek. — Ugy mint víz nélkül tisztálkodni nem lehet, kormányunknak erélyes intézkedései nélkül hazai iparunkat sem lehet érvényre juttatni.

— **Az iparpártoló szövetség újabb akciója.** Ismeretes dolog, hogy a közelmúltban engedélyt nyert egy fővárosi nagy cég arra, hogy az államvasutak állomásain árucarnokokat állíthasson föl *tisztán hazai ipartermékek* értékesítésére. Nagy port vert föl az ügy, mert a kereskedők ez engedély adásával érdeküket sértve látták. Most tisztázódott már jórészt az ügy és barátságosan *elismerik annak iparfejlesztő* jelentőségét csaknem mindenütt, mert a cég máris szervezi a kisiparosok körében azon cikkek gyártásának meghonosítását, melyek azelőtt nem termeltettek nálunk és a miként a cég közli, máris több mint 200 iparos kapott a milliókat forgalmazó vállalatától tömeges megrendelést. Ezt használta ki az *iparpártoló* szövetség a helyi ipar javára, amennyiben egyik titkára utján érintkezésbe lépett Bettelheim Miksa és társa céggel, hogy ez Szegeden is tegyen megrendeléseket. A cégfőnök már személyesen is járt itt ez ügyben és megbeszélte nagyjában a terv kereteit. Hétfőn már lejön a cég egyik intézője, a ki mindjárt érintkezésbe fog lépni több itteni iparossal és tanulmányozni fogja, hogy a különleges szegedi ipartermékek mellett mily cikkekre tehetne még tömeges rendelést.

— **A kereskedelmi miniszter** közelebb a fővároshoz oly értelmű leiratot intézett, mely szerint az ipartestületek csak akkor foglalkozhatnak engedély nélkül munkaközvetítéssel, ha azért semminemű díjat nem szednek; ellenben, ha díjért közvetítenek, ez esetben a helyközvetítésre engedélyt kötelesek szereznii.

— **A szép összetartás eredménye.** Mint Czeglédtről értesítenek, az ottani iparos-íjak példás összetartása azt eredményezte, hogy egyesületük számára külön házat építettek, melyet december hóban nagyszabású táncmulatsággal fognak felszentelni. Dicséretére válik ez Czeglédváros iparosságának és utánzásra méltó.

— **Gyár-megnagyobbítás.** Temesvárról írják lapunknak, hogy az ottani kalapgyár oly szépen halad a verseny terén, hogy újlag kénytelen volt helyiségeit kibővíteni Csodálatos, hogy nem annyira a hazai, mint inkább külföldi kalapiparosok részére dolgozik.

— **Haladunk.** Bizonyára nem vennénk tudomást róla, ha egy város szolgalelkűségéből, érdekhajzásából valamely befolyásos férfiút megválaszt díszpolgárral, de akkor, a midőn egy lakatos-segédből lett szobrászt, kit a művész

czim ékesít — tisztel meg nem is egy, hanem két város díszpolgársággal, ezt el nem hallgathatjuk. Ezen rendkívüli megtiszteltetésben részesült *Fadrusz János* hazánk fia, szobrász, Zilahon és Kolozsvártt, a kinek ezen kitüntetéséhez legmelegebben gratulálunk, mert ebben kizárólag a nagy mesternek érdemeit látjuk méltatva.

— **Iparkiállítás Szombathelyen.** A szombathelyi ipartestület legutóbbi előljárósági ülésén kimondotta, hogy 1903. év nyarán egy megyei jellegű ipari és gazdasági kiállítást rendez és az azon való részvételre felszólítja a megyei összes iparosokat és gazdákat.

— **Debreczenben** is rendeznek iparos társaink karácsoni kiállítást vásárral kapcsolatosan. — A husvéti és karácsoni ünnep-idők a legalkalmasabbak ahhoz, hogy a helyi ipar fejlődéséről iparosaink tanúságot tehessenek és hogy a lakosságot a helyi ipar támogatására ösztönözzék. Nagyon ajánlatos tehát mindenhol, a hol a viszonyok az érdekek előmozdításához hozzájárulhatnak — eme, nagyobb városok példáit követni.

— **A munkaközvetítés ujjászervezésén** dolgoznak most a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az új szervezet szerint minden iparkamara székhelyén fognak munkaközvetítőket felállítani; melyek költségeit a miniszter a jövő évi költségvetésébe már beillesztette.

— **Új hazai gyár.** Rajeczen egy lenfonó- és szövőgyár van létesülőben 60,000 K. alaptőkével. A gyárnak üzemben tartásához 300 hold termőföld igényeltetik. A kereskedelmi miniszterium 30,000 koronával támogatja a vállalatot, mely szövetkezeti uton kezdi meg működését.

— **Iparos-ifjak műkedvelő-előadása.** A czeglédi ács- és kőműves-szakegylet e hó 2-án „Cserebogár“ népszínmű előadásával, melyet zártkörű táncmulatság követett, igen szép erkölcsi és anyagi eredményt ért el.

— **Fonal- és kelmefestők tanfolyama.** Amennyiben e célra megfelelő érdeklődés mutatkoznék, a budapesti felső ipariskola igazgatósága egy hatheti tanfolyamot óhajt szervezni Budapesten. Tanterve: általános chemia, a festés és színyomás részletes ismertetése laboratoriumi gyakorlatokkal kapcsolatosan. Bővebb felvilágosítást a kereskedelmi és iparkamaráknál lehet szerezni.

— **A budapesti czipészsegédek szak- és munkaközvetítő egyesülete** ez évi december 25-én, karácsony napján tartja meg 25 éves jubiláris ünnepélyét. Ugyanezen alkalomból az egylet 25 éves történetét, a czipészipar történetével kapcsolatosan — megírta és azt kiadja.

— **Hasznos gyáralapítás államsegéllyel.** Grünwald József Magyarországon egy *sagrin* (chevreaux) bőr kikészítő gyárat állít fel,

mely célra a kereskedelmi miniszter 6 évre összesen 120,000 korona állami segélyt engedélyezett. Az ily gyáralapítást örömmel üdvözljük, mert nem tesz kárt létező iparágaknak.

— **A pozsonyi konzervgyár** főképp friss zöldség feldolgozásával foglalkozik s termelésének csökkenéséről panaszodik. A gyár kívánatosnak tartja, hogy hus és egyéb, a katonaság részére szükséges kivonatot a kincstár nála rendelné meg, annyival inkább, miután a magán-szükséglet ezen czikkeken hazánkban számításba nem is jöhet.

— **A magyar ipar diadala.** Angszter József jó hírű pécsi orgonakészítőnk győzedelmeskedett Riegler osztrákon, közelebb a lipótvárosi Bazilika orgona megrendelésénél. E győzelem annál nagyobb, mert az osztrák valahányszor nagyobb magyar vállalatra pályázott, mindig azzal hintett port az intézők szemébe, hogy ha a megrendelést ő kapja meg, Budapesten azonnal orgona-gyárat alapít, de ezt maig sem váltotta be, noha hazánk nagyobb szabásu orgonáit ő szállította. Huszonöt évig hintette a port a magyarok szemébe az ármányos osztrák, míg most elvette méltó jutalmát — kiebrudalták.

— **Visszaküldött alapszabályok.** A szatmár-németi kőműves- és ácsiparosok önsegélyző egyesületet óhajtanak létesíteni. A jóváhagyás céljából felterjesztett alapszabályokat a kormány azzal küldte vissza, hogy a jelzett hiányok pótlásával azt újból terjesszék be.

— **A svédgyufa feltalálója.** Szegényen a mindennapi kenyéréért való keserű küzdelemtől elcsigázva, mindenkitől elfeledve halt meg október 28-án Brailában, Romániában, egy ember, akiről csak nagyon kevesen tudták, hogy ő a feltalálója a svéd gyufának, amely ma már az egész világot meghódította. Kieszewetter Károlynak hívták azt az embert, aki valamikor milliók felett rendelkezett és a legnagyobb nyomoruságban halt el 82 esztendőskorában. Születésére nézve osztrák volt és mint egyszerű gyári munkás dolgozott a Böttger-féle nagy jönköpingi gyufagyárban Svédországban, ahol sikerült neki hosszú kísérletezés után a foszformentes gyújtó előállítás módját föltalálni. A gyár főnöke ekkor társul vette őt üzletébe, amely az új gyufafajtával roppant lendületet nyert. Kieszewetter roppant vagyonnal vonult vissza az üzlettől és Brailában telepedett le, felesége szülővárosában, ahol vakmerő vasuti spekulációkba keveredett, amelyek tönkretették.

— **Gyakorlati magyar találmány.** Molnár Vilmos budapesti sérvkötőkészítő egy olyan zsebtárczát szerkesztett, amelynek külsején keret alatt tartja össze a számoló papirlapokat. Ennek legjobb hasznát a fizető pinczerek vehetik.

— **Óriási nyomtatógép.** A világ legnagyobb nyomtatógépe bizonyára az, mely New-York Herald nyomdájában van használatban.

Ez a gép hat emeletes magas és 96 stereotyp-lemez szükséges ahhoz, hogy a gép egészen tele legyen. Nyomóképessége óránként 300.000 példány ujság 4 oldalon, 150.000 példány 8, és 75.000 példány 16 oldalon, mind készen hajtogatva és 50 példányonként kirakva.

— **Gombkötő- és paszománykészítő- iparosainkat** érdekelheti ezen az áruk után Szerbiában szedett vám, miről a következőket közöljük: Miután a gyapjuból, gyapothból és czérnából készült kötött, szövött és paszományos áruk elvámolásáról a szerb vámtarifa külön nem intézkedik, a szerb pénzügyminiszter a vámtanács véleménye alapján elrendelte, hogy ezen áruk az általános tarifa alapján a monarchiával kötött szerződés szerint 100 frank beviteli vámot fizessenek 100 kilogrammonként. Ez bizony elég magas vám.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5443 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van, hiányzik azonban és munkát kaphat: helyben 4 bronzmíves, 1 galvanizáló, 1 sérvkötő, 1 kesztyű-szabász. Vidéken 3 szűcs, 4 férfi-szabó, 4 női, 15 magyar-szabó segéd, 54 férfi és 8 női cipész, 12 csizmadia, 3 harisnya-kötő, 1 paplanos, 2 szappankészítő 18 faesztergályos, 21 kádár edény- és hordó-munkára, 1903 január 1-től 1 konventiós bognár, 2 késes, 4 aranymíves, 1 galvanizáló, 1 mézeskalácsos, 5 órás. Keresnek továbbá: fehérnemű vasalónőket, vendéglői mindenest, fehérnemű varró és himzónőket, női alj és derék varrónőket, női confekció kézi leányokat, nádszékfonó munkásnőket, szivarkahüvely-készítő nőket, doboz-készítő nőket, és külföldre pénztárnoknőt óvadék nélkül, ki magyarul németül és tótul beszél. Inas fiúkat felvesznek: asztalos, bádogos, cipész, czynkografus, czukrász, csizmadia, fényező, faesztergályos, kárpitos, kovács, könyvkötő, lakatos, férfi és női szabók, szijgyártó, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: könyvkötők, virágkészítők, varrodák és gyárak. Jelentkezni kell az intézetben VIII. ker. József körút 36. szám alatt.

— **Adatok Angliával 1900-ben eszközölt forgalmunkról.** A mondott évi összes forgalmunk (már t. illik Ausztria-Magyarországa), helyesebben Ausztriáé, kitett összesen huszonnyolczmillió harminczegyezer háromszáznyolczvan koronát, a melyből csak kis rész illeti a magyar kivitelt, még kisebb azonban a magyar kézműipart; a mi kevés részünk van a kivitelen, az is nagyrészen a gazdasági gyáriparé; a kiszállított tulajdonképeni ipartermékek mindössze háromféle tárggyal, összértékben 854,380 koronával van képviselve. Ezen adatok után érdekes volna még azt is tudni, hogy a tőlünk nyersen kivitt termékeink feldolgozva mily értékben kerültek hozzánk vissza?

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága, a magyar államvasutak részére az 1903., 1904. és 1905. évekre szükségrendő különböző lámpabelekre nyilvános pályázatot hirdet. Határidő: 1902. évi decz. hó 10.

A kolozsvári vasuti üzletvezetőség 1903., 1904. és 1905. évekre fagygyuszállítás elvállalása iránt nyilvános pályázatot irt ki. A szükségrendő mennyiség évenként körülbelül 1060 klgr. tesz ki. Határidő: 1902. évi nov. hó 27.

A kassai kir. törvényszéki fogház ablakrácszatának sűrítésére 1754 kor. költségelőiránnyal. Határidő: 1902. évi nov. hó 21.

A magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségéhez kő- és építőanyagok szállításának biztosítására; bánatpénz 5%. Határidő: f. évi decz. 10.

A makói m. kir. államépítészeti hivatalhoz a Nagylak községben levő állami elemi iskola átalakítására; előirányzat 5995 korona 50 fillér. Határidő: f. évi decz. 20.

A magyar-óvári m. kir. államépítészeti hivatalhoz a nemesvölgyi állami iskola építésének biztosítására; bánatpénz 5%, előirányzat 18,998 kor. 17 fill. Határidő: f. évi nov. 27.

Kérdések és feleletek.

Kérdések.

7. szám. Mivel tehetném tartóssá a kötelet, melylyel a zászlót az árbóczra felhuzzuk?

Feleletek.

6. számhoz. A „Magyar czérnagyár-részvénytársaság“-nál Budapest, V., Lipót-körut 23. sz. Kérje a szokásos 7% engedményt és készpénzfizetés mellett még további 5%-ot. Ajánlatos mintákat és árjegyzéket kérni megrendelés előtt.

Találmányok és szabadalmak.

Czipők papirból. Egy élelmes amerikai kitalálta a módját annak, hogyan lehet papirosból jó és tartós czipőket készíteni. A papirosipar bámulatos tökéletességét bizonyítja ez az új találmány. A papiros-czipőket egyáltalán nem lehet megkülönböztetni a bőrből készültéktől s tartósságuk is csak olyan, mint ezeké. E mellett megvan az a nagy előnyük, hogy sokkal könnyebbek, jobban simulnak a lábhoz és sokkal vékonyabbak is a bőrczipőknél, a lábat egy-

két számmal kisebbnek mutatják. Ez a körülmény valószínűleg legjobban fog hozzájárulni a papiros-czipők elterjedéséhez.

Uj növényrost mint papirosanyag. Olaszországban ez idő szerint nagyban kísérleteznek azzal, hogy a rekettyét alkalmassá tegyék a papiros előállítására. Az olasz papirgyárak ugyanis a szükséges nyersanyagot, mint rongyokat és faanyagot a külföldről hozzátják, ami évente 8—10 millió lírát tesz ki. Sok kísérletezés után sikerült a rekettye rostjaiból oly anyagot előállítani, amely ugya faanyagot, mint a rongyot minden tekintetben pótolja a papiros gyártásnál és a legfinomabb papiros készítéséhez is alkalmas.

Persichetti szabadalmazott eljárása, a mely egyszerű és olcsó, minden akadályt legyőzött és lehetővé tette, hogy a rekettye rostjaiból úgy gép-, mint kézi papir készíthető legyen. A kísérleteknél, melyek a rekettye rostból készült papirossal tettek, kitűnt, hogy az ezen anyagból készült papir nagyobb ellenállási képességgel bír, ugyszintén nem törik oly könnyen, mint a rongyból vagy faanyagból készült papiros.

Persichetti eljárása ugyan szabadalmi titok tárgyát képezi, de nem áll másból, mint hogy a növény ágrostjait, a melyek vízben majdnem feloldhatatlanok, szétválasztja és ez által a papirkészítéséhez alkalmas famentes rostanyagot ad; különben már régebbi időben is megkísérelték, hogy a rekettye rostjából alkalmas szövőanyagot előállítsanak, de eredménytelenül, mert nem sikerült a rostokat famentessé és fonásra alkalmassá tenni.

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

Boros üvegekre való szurok készítése céljából $\frac{1}{4}$ kiló sárga viaszt, 65 deka kolofoniumot és 60 deka fehérzúrt megolvastunk s a megolvadt tömegben a bedugaszolt palaczkok nyakát megforgatjuk.

A megsavanyodott élesztőt friss édes tej hozzáadása által lehet ismét használhatóvá tenni.

Géprések tisztogatására igen ajánlatos a következő eljárás: Tegyük a gépréseket egy vasedénybe s öntsünk rája annyi vizet, hogy ez teljesen elborítsa. Azután adjunk hozzá jó marószódát, annyit, hogy a víz is alkalikussá váljék. A hozzáadandó szódamennyiség attól függ, hogy a gépréseken körülbelül mennyi olaj van; mert a nátronnak csak az a célja, hogy az olajrészeket könnyen oldható szappanná változtassa. Hogy ez megtörténhessék, a vizet forralni kell. 10 percnyi forralás után a gépréseket kiveszszük s megszáritjuk.

A gipsz-figurák bronzozása. Gipsz-figurák bronzozására a Ph. Ctrh. a következő előírást közli: 50 r. faggyú-szappant 200 r. forró vízben oldunk, az oldathoz 60 rész vízben oldott 15 rész rézszulfátot adunk. A keletkező rézszappant kimossuk, gyöngye melegen megszáritjuk és elegendő mennyiségű terpentinolajban oldjuk.

A gyapju felismerése a selyem-szövetben. Ólomlétnék nátronlúggal való főzése által egy tiszta oldatot készítünk s abba beleteszünk egy darabocskát a vizsgálandó szövetből. A selyemszálak változatlanul maradnak, a gyapjuszálak pedig fekete színezetet fognak felvenni.

Ha a szövet sötétszínű, akkor abból egy darabot rézoxydammóniák-oldatba teszünk. A gyapju változatlan marad, a selyem pedig 5—10 perc alatt teljesen feloldódik.

Ha gyanunk van, hogy a selyem-szövetben gyapju vagy gyapot van, egy darabocskát sósavba mártunk. A selyem a sósavban eltűnik, a gyapju, gyapot változatlan marad.

Országos vásárok.

November 20. Kápolna, Körösbánya, Olasz-Liszka, Zernest.

November 21. Barátfalva, Csenger, Szatmár-Németi, Temerin.

November 22. Bács-Álmás, Cziffer, Gesztely, Jászládány, Kóka, Magyar-Nagy-Zombor, Predmér, Verebely.

November 23. Adony, Kalocsa, Kászony-Altiz, Kubin, Sajtény, Bars-Szt.-Kereszt.

November 24. Duna-Adony, Fekete-Ardó, Gyetva, Herczegszőlős, Illok, Mány.

November 25. Alsó-Nyáross, Alvincz, Csanád-Apátfalva, Bánfy-Hunyad, Csákány, Csáktornya, Csokaly, Egbell, Egervár, Felső-Segesd, Göröcsön, Gyalakuta, Gyanafalva, Gyergyó-Ditró, Kecskemét, Kutyalva, Misztófalva, Nimnicz, Radosócz, Rohonc, Szászkézd, Szebelél, Pozsony-Szt.-György, Székelyhid, Szivák, Szolyva, Szomolnok, Kis-Topolcsány, Torna.

November 26. Magyarfalva, Módos.

November 27. Bazin, Béla (Szepes), Bodrog-Kerosztur, Lajos-Komárom, Nagy-Kálló, Nagy-Szaláncz, Tiszalök.

November 28. Rába-Szt.-Márton.

November 29. Abony, Bánok-Szt.-György, Besztercebánya, Szentegyház, Úrmény.

November 30. Borsód, Apátfalva, Babócsa, Bethlen, Bihar-Püspök, Breznóbánya, Buttyin, Csokmány, Derecske (Bihar.), Delta, Dombóvár, Felső-Lendva, Halmi, Hédervár, Nagy-Lucska, Seregélyes, Szent-György, Szék, Tiszatárján, Zalaegerszeg (decz. 1.), Zemplén.

Alföldi mészáros-iparosok figyelmébe.

Egy szerény, jóviseletű mészáros-iparosítju szeretne tapasztalatok szerzése céljából Alföldre menni. Jelenleg Nyitra megyében van. Szives ajánlközesokat Guba Pál főt. ur cziméhez kérjük intézni Privigyére.

(A munkakereslet és kínálat e nemét is díjmentesen eszközöljük, csak kérünk 1—1 válaszbélyeget is küldeni, hogy a feleletet megadhassuk.)

Szerkesztői üzenetek.

Koncsek János, M.-Pécska. Megkaptuk egész évre szóló előfizetését, a hiányzó lappéldányokat elindítottuk; érthetetlen, hogy hol a hiba, hogy a lapot meg nem kapta. Üdvözléssel.

Ipartestület, Veszprém. Utalványukat megkaptuk és elismerjük előfizetésüket 1903. év végeig.

Ipartestület, Várpalota. Meglepetve vettük utalványát. Erre nem számítottunk. Köszönjük és ha idejük engedi, szellemiből is kérünk egy keveset.

Kath. Legényegylet, Privigyé. Az előfizetést megkaptuk. Megvagyunk győződve róla, hogy minél gyakrabban kézhezveendik a tagok „A Mi Lapunk“-at, annál nagyobb hasznát veendik annak.

Bálint Imre, Tószeg. Kíváncsiságát nem teljesíthetjük; lapunk személyeskedésekhez tért nem enged.

Sztraka János, Mohács. Mi sem igen bizunk benne, de mit sem tehetünk ellene.

Öreg ur, B.-Csabán. Mint halljuk, neheztel; nem tudjuk, mivel szolgáltatunk okot reá. Igen lekötözte, ha módot nyujtana védekezésünkhöz.

Gál Ferencz urnak, Csáková. A hiányzó lappéldányt újból megküldtük. A hiba valószínűleg postai kezelésből származik.

Spannrafft György, Kassa. Megérkezett. Külön levél megy.

Ipartestület, Vágújhely. Nyugtadjuk a küldött összeget. Legutóbbi gyűlésük határozatait szívesen vesszük.

Nenadovity Milán, Bács-Szt.-Tamás. Jelen lappal együtt megkapja ön az összes számokat. Üdvözlét.

Cseszko András, Helyben és „Röpirat“ beküldője. T-rszüke miatt kimaradt. Legközelebb sorát ejtjük.

Munkaközvetítés.

Munkakereslet és kínálat 1902. évi november hó 14-ig.

	Keres- let	Kínál- kozik		Keres- let	Kínál- kozik		Keres- let	Kínál- kozik
Arany- és ezüstműves	4	4	Gőzkazán- és felszerelés-kész., kazánkovács	1	45	Kötélgyártó	2	3
Asztalos	118	498	Hangszerkészítő	—	—	Kőműves	3	143
Ács	—	81	Hentes	2	108	Könyvkötő	6	9
Agynemű- és kötszerkészítő	1	—	Kalapos	1	3	Lakatos	8	298
Bádigos	17	83	Kádár	24	37	Mázoló	2	76
Bőrdíszárú készítő	—	—	Kályharakó, kályhacsinaló	2	9	Mechanikus	4	41
Czipész	117	32	Kárpitos	15	46	Mészáros	3	79
Czukrasz, mézeskolácsos	3	12	Kefekötő és fésűs	—	2	Selyem- és kelmefestő	1	6
Esztergályos (famunkára)	23	34	Kéményseprő	2	26	Óras	7	9
Fém- és vasesztergályos	2	101	Kerekgyártó	16	73	Pala- és cserépfedő	—	7
Fém- és vasöntő	—	65	Keztyűs- és sörvőkötő-készítő	2	—	Paszománykészítő	—	—
Fémkőszűrő, csiszoló	4	8	Kocsifényező	4	50	Pék	1	24
Fodrász	7	151	Kosárfonó	3	1	Rézkovács	6	14
Fonó- és szövősegéd	2	3	Kovács, kékóvác, szerszám- készítő, reszelővágó	9	337	Szobafestő	2	1
Fafaragó	9	25	Kőfaragó	3	20	Szűcs	11	11
Gáz- és vízvezeték-szerelő	—	13	Kötszövő, kötősegéd	2	—	Szabó (férfi és női)	324	78
Gépgyártó, géplakatos	—	339				Szijgyártó, bőrdöngős	4	47
Gépszíj készítő	—	—				Timár, varga, bőrfestő	1	3

A munkaközvetítés ingyenes, megkeresésekhez azonban válaszbélyeg csatolandó.

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. → SZEGEDEN. ← Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű 39-13-8

FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű hegedűk, gordonkák, gitárok, ceterák, nagybőgők; tamburák, czimbalmok, sipolák (clarinetok), fuvalák, okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, mindenféle rézfúvók és zenélő automatákból.

Nagy választék orrcsüptető, szemüvegek, táv- és látóövek, szesz-, hő- és légnyommérők, vízmértékek- és rajzeszközökben.

Egyedüli készítője a megedzett rugókony acélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vicskó Testvérek

Kocsigyártók

Békés-Csaba, Zsidótemplom-utca.

Van szerencsénk a n. é. közönség figyelmét felhívni *kocsigyártó telepünkre*, hol mindennemű *ruganyos kocsikat, teherszállító-kocsikat*, valamint minden e szakba vágó munkákat *gyorsan, pontosan és olcsón* eszközölünk. 26-2

Gyenes Pál

agyagkályhakészítő Szegeden.

Raktáron tart nagy választékban

saját készítményű kályhákat

mindenféle színben. 13-8-7

Elvállal újbóli rakásokat és javításokat.

Vidéki megkeresésre készséggel válaszol.

Pály Testvérek
 vasöntöde és gépgyára
 Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt: 1-3-7
Borsajtókat.
 Felvonó darut.

ELVÁLLAL:
 Gépjavításokat, új gépek és gép-
 részek, vasöntvények készítését.
 Szij- és fogaskerekek, tengők,
 csapágyak, gőzmalom, téglagyár-
 és kendergyár berendezéseket.

Első erdélyi görléczgyár
WEINRICH FRIGYES, SZASZ-RÉGEN.

Olcso áron ajánlja gőzölt és jól kiszá-
 ritott fából tetszetős alakban, tisztán ké-
 szített **görléczelt** minden faiparosnak.
 — Ingyen képes árjegyzéket küld. —
 Diófát magas áron vesz. — A gyár na-
 gyobbítása végett egy még jó karban lévő
 12 lóerejű Hoffmeister-féle gőzmotor és egy
 egész új injektor olcsón eladó, vagy egy
 25—30 lóerejű félstabil gőzgéppel elcse-
 rélendő. 23-13-8

Rápolti, Kun és Tóth
 műszövék,

valódi lenárúk, finom kamuka asztal-
 neműek, jaquard-mintás és
 nyüstös-árúk s a székely házi szö-
 vött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.
 Alföldi képviselete:
BABÓS ELEK kötszövénel
 Szegeden. 23-13-8

„Viola“-Crème
 (fehér v. rózsaszinben)

használata mellett
 májfoltok,
 szeplők és pörsenések
 néhány nap mulva eltűnnek.

Egyedüli készítője:

Gerle Jenő

gyógyszertára
 a „Kigyóhoz“
 Szegeden, 21-81-8
 Klauzál-tér, Kiss D.-féle ház.

KUNITZER JENŐ
 ortopéd és különlegességi cipész-üzlete
 SZEGEDEN, Kossuth Lajos-sugárt,
 szemben a Csikós-féle sörcsarnokkal.

Kitűnő munkámmal a legkényesebb igénye-
 ket is legjobban kielégitem. Erzékeny lábak-
 nál felette nagy gondot fordítok.
 Gyors, pontos, gondos és olcsó munkát
 igényelve, kérem becses rendeléseit. 60-13-6

Fűtő-anyagok

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Schlesinger Mór

tűzifa- és szén- kereskedésében
 Szegeden Párisi-körút 35.
 Telefon 146. szám.

Ajánlok szobafűtéshez legjobb minőségű
**Karolinbányai porosz szalon-
 szenet, légszesz-pirszemet és**
 legjobb minőségű hazai **petroszé-
 nyi koczka-szenet.** — Kereskedők
 és iparosok figyelmét különösen felhívom
 a tisztán kezelt **fa-szenemre.**
 Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért
 kezeskedem.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
 Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
 szab. chronometer- és műorás, főltalója
 a remontoir ingaóráknak
 stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

KISS D. ÉS PÁRSA UTÓDAI
 SZEGED.

Női divatárú-üzlet.

FÉRFI SZABÓSÁG.

KÉSZ NŐI FELÖLTÖK.

PÁRISI UJDONSÁGOK.

Dús választék: 25-13-8

NŐI RUHA-KELMÉK,

SELYEM- és BÉLÉSÁRÚKBAN.

Bizományi raktár:

EREDETI PÁRISI MODELLEK,

NŐI KALAPOKBÓL.

Olvassuk!

Fontos!

Nélkülözhetlen háztartási, ipari és gazdasági cikkek!

KIZÁROLAG HAZAI GYÁRTMÁNYU

legsolidabb kivitelű kefeárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Ifj. Vajda Sámuel

kefeárúgyár nagybani raktárában
SZEGEDEN, Vár-utca 1. szám.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltetnek.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék

kivánatra

ingyen

és bérmentve.

Staffner S.

művésnök- és ruggyanta bélyegző-készítő

Szegeden,

Oroszlán- és Kárász-utcákban.

Ajánlja ár- és kivitelben versenyképes ipartelepét az igen t. iparos-társainak, ipartestületeknek, társulatoknak, egyleteknek, kereskedőknek és mindenkinek legmelegebben. Készít: mindennemű pecsétnyomókat, ruggyantabélyegzőket és hordó-pecsétnyomókat; monogramokat arany, ezüst vagy ércben. Zászló-szegeket a legegyszerűbbektől a legdiszesebb kivitelben, vésett vagy öntött czimáblákat, kelet-bélyegzőket, sablonokat s minden e szakba vágó egyéb cikket a legjutányosabb áron s legjobb kivitelben a lehető leggyorsabban.

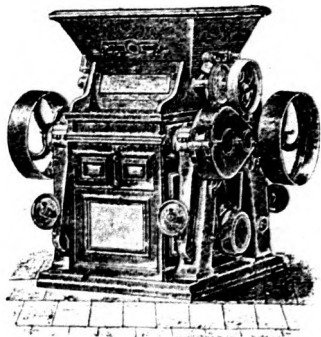
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 55-10 7

ELSŐ MAGYAR

MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

70-12-4

törv. bejegyzett cég

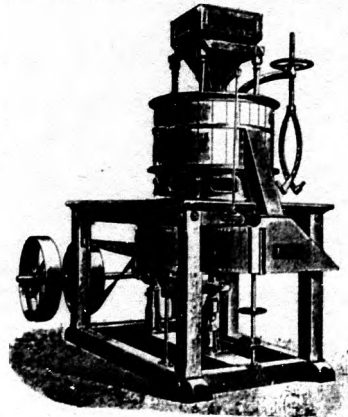

Tóth Sándor Kaposvárótt

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

☛ Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

ELSŐ SZEGEDI
HARISNYAKÖTŐGYÁR.

Babós Elek

kötszővő-gyára Szegeden.

Nagy raktár

minden e szakmába vágó cikkekben.

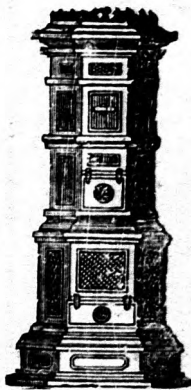
Egyedüli beszerzési forrás saját készítésű egész vékony kötött harisnyákban.

Elvállal fejteléseket, még a vékony szövötteteket is, 25—50 krig.

KERESKES MIHÁLY

kályha- és agyagárúkesztő

Békés-Csaba, Vasut-utca, Nádor-szálloda mellett.

Cserépkályhám a legjobb tűzálló agyagból készülnék és azoknak úgy jósa, mint tisztaságáért mindenkor kezeskedem. Megrendelés után bármily színben és kivitelben készítek. — Raktáron tartok:

takaréktüzhelyeket, fürdőkádakat,
falburkolatokat,
épület-diszeket, kerti diszeket és vázákat,
továbbá elvállalom régi kályhák átrakását és tisztítását is; ugyszintén e szakba vágó minden munkát pontosan és jutányosan eszközölök. 59-5-5

Nyomatott Traub B. és Társa könyv- és könyomdájában Szegeden.